

HOZZÁSZÓLÁS ÉS KIEGÉSZÍTÉS A "VAS- ÉS
FÉMIPARI REFERÁLÓ LAPOK" C. CIKKHEZ.

Az összefoglalás szerint a "cikk a vas- és fémipar /gépipar, kohászat, anyagvizsgálat/ kérdéseivel foglalkozó referálólapokat" tárgyalja.

Feltétlenül szükséges a közlemény kohászati vonatkozásait az alábbiakban kiegészíteni:

A Chemisches Zentralblatt, a legrégebbi kémiai referálólap a H. csoport /alkalmazott kémia/ VIII. részében tárgyalja a kohászatot, metallográfiát és fémfeldolgozást a G csoporttal /analitika, laboratórium/ azonos terjedelemben. A Chemical Abstracts 9. csoportja a metallurgia és metallográfia, szintén azonos terjedelmű az analitika anyagával. Mindkét folyóirat készülékekkel, fizikai- és elektrokémiával foglalkozó fejezetei tartalmazznak kohászati vonatkozású referátumokat. Az utóbbi lap évi és tízévenkénti együttes részletes tárgymutatója révén gyors tájékozódásra igen alkalmas. A közölt anyag elméleti vonatkozásban teljesnek mondható.

Igen fontos az általános kohászatra és a nemvas-fémekre kiterjedő és az Institute of Metals /London/ kiadásában megjelenő, Metallurgical Abstracts, melynek 2. sorozata 1933-ban indult. Az évente egyszer megjelenő kötet a Journal of the Institut of Metals végén megjelenő dokumentációs ívek összegyűjtött anyaga. A referátumok csoportosítása:

1. Fémek; 2. ötvözetek tulajdonságai; 3. anyagszerkezet; 5. porkohászat; 6. korróziós jelenségek; 7. korrózióvédelem; 8. galvanizálás; 9. elektrometallurgia, elektrokémia; 11. analitika; 12. laboratóriumi készülékek; 13. fizikai-, mechanikai és röntgenvizsgálatok; 15. öntészet; 16. hulladékfeldolgozás, 17. kemencék, tüzelő- és tüzállóanyagok; 18. hőkezelés; 19. megmunkálás; 20. felületkezelés; 21. kötésmódok; 22. ipari feldolgozás és alkalmazás; 23. vegyes; 24. bibliográfia; 25. könyvek.

A másik hasonló, lényegesen többet, de csak rövid kivonatokban feldolgozó és főleg a felhasználással foglalkozó referáló évkönyv az ASM Review of Metal Literature /American Society for Metals, Cleveland/. Sajnos a közölt cikkek nagy része hazánkba nem járó lapokra és egyéb közleményekre hivatkozik. Az itt közölt anyag különben a havonta megjelenő Metals Review /1956-ban Vol.30/ bibliográfiai részében közöltek összegezése áttekinthetőbb formában, tárgymutatóval. Az 1944 óta éveként megjelenő kötetek anyaga 27 csoportra van osztva.

A Stahl und Eisen függelékében megjelenő dokumentáció külön is megjelenik Centralblatt der Hütten- und Walzwerke címen. Tárgyszók szerint az anyag összetételétől függően 20-30 csoportban tárgyalja a vaskohászati dokumentációs anyagot, egyoldalas kiadásban, így kartoték készítésére közvetlenül felhasználható. A Bergakademie /Freiberg/ tüzelőanyagokra, ércelőkészítésre, nemvas fémekre vonatkozó dokumentációs szolgálata kb. a Cbt. H.-Ww. terjedelmének felel meg; az egyes témák kartotéklapok alakjában is kaphatók. Jól használható az 1951-ben Metallurgie und Giessereitechnik /Berlin/ néven megindult, azóta már kettévált folyóirat egyoldalas nyomtatott kartotékanyaga; szigorúan a lap profiljára vonatkozik. Az 1952 áprilisában megindult GBZP /Giesse-reitechnische Buch-, Zeitschriften- und Patentschau/ dokumentációs anyaga 9 főcsoporton belül tárgyszavak szerint rendezti az anyagát. 1955-től kartotéklapokká szétválasztható ivékben jelenik meg Giessereitechnische Literaturschau néven.

A Société de l'Industrie Minérale kiadásában megjelenő Documentation Métallurgique /Paris/ és a Documentation Sidérurgique igen részletes kivonatai közvetlenül felhasználhatók cédulakatalógusban.

Jellegzetesen egy témára irányuló referálólapok, ill. kiadványok ismereteseek a Szovjetunióban; pl. a Redkie Metallü sorozat egy-egy füzeté csak egy fémre Titan, Berillij, stb. vonatkozik. Az eddig tárgyalt lapoktól, ill. periódikáktól eltérően teljes, vagy rövidített cikkkfordításokat közöl. Hasonlóan egy fémmel, a nikkell felhasználásával és előállításával foglalkozik a Nickel Bulletin /London/ többnyire részletes kivonatok formájában.

Az eddig felsorolt referálólapokon kívül jóformán minden kohászati és fémtechnológiai folyóirat közöl több-kevesebb dokumentációs anyagot. Ezekkel a könyvtárak munkája közben ugyanis találkozunk, de a fent felsorolt anyag ismerete irodalomkutatásnál annyira alapvető, hogy létezésükről

kiváncos azoknak a kartársaknak is tudni, akik csak esetenként keresnek kohászati tárgyú anyagot.

Vigh Gusztávné

- x - x - x - x -

VIZSGÁZOTT KÖNYVTÁROSOK TOVÁBBKÉPZÉSE.

A közelmúltban fejeződött be az Országos Műszaki Könyvtár által rendezett műszaki könyvtárosi tanfolyam, melynek végeztével a hallgatók vizsgákon tettek tanúságot arról, hogy mennyire sajátították el a könyvtárosi szakma alapvető ismereteit. Mindenki megkapta bizonyítványát, s végzi megszokott munkáját tovább. Ez a munka legtöbbször sok-sok nehézséggel jár.

Nagyon kevés olyan nagyüzemünk van, ahol önálló, függetlenített könyvtáros áll a dolgozók rendelkezésére. Üzemeink nagy részében a műszaki könyvtárak ügye nagyon siralmas. Példát tudok ennek bizonyítására is: Tavaly decemberben meglátogattam a Gheorghiu Dej Hajógyárat. Mikor megláttam azt a kb. 2000 kötetet, amit előkelően "Műszaki Könyvtárnak" neveztek - egy ebédlőben elhelyezett üveges szekrényben - egészen megbotránkoztam. Elavult műszaki módszerek ismertetésének egész halmaza, a műszaki könyvek nagy része egész alacsony fokon foglalkozott a hajógyártást érdeklő kérdésekkel. Vajon a G.D. Hajógyár mérnökei, műszaki dolgozói olyan tökéletesen képzett emberek, akik - úgy gondolják - nem szorulnak szakmai továbbképzésre? Nem hinném! Itt inkább a nemtörődöm-ségre kell hivatkozni. Sajnos nagyon gyakran előfordul, hogy a műszaki könyvtárosoknak közelharcot kell vívniuk a főkönyvelők és vezetők egész hadával a költségvetést és egyéb dolgokat illetően. Ezek között az emberek között ugyanis sok olyan van, aki a műszaki könyvtárat öncélú, felesleges dolognak tekinti.

A fejlődés, népi demokráciánk érdeke egészen mást kíván. Képzett műszaki dolgozókra van szükség ahhoz, hogy második ötéves tervünket sikeresen megvalósíthassuk. S ennek egyik alapfeltétele a műszaki könyvtárak és könyvtárosok támogatása, fejlesztése. Azonban még ez sem minden. Nekünk műszaki könyvtárosoknak nagyon kell szeretni munkánkat. Becsületesen, minden erőnkkel nekünk is harcolnunk kell terveink